

Archeologické objevy na trase obchvatu Slaného

Zdeněk Kuchyňka

Dlouho očekávanému vybudování severního obchvatu města Slaného na silnici I/16 do Velvar předcházely od srpna 2018 do dubna 2019 rozsáhlý záchranný archeologický výzkum. Bylo při něm na téměř 13 kilometrech trasy prozkoumáno více než 2500 archeologických situací. Nejvýznamnějším objevem bylo pohřebiště kultury zvoncovitých pohárů (2 500–2 200 př. n. l.) z konce doby kamenné, odkryté mezi Ješínem a Hobšovicemi, dosud největší v Čechách. Na stejném místě pohřbívali později své mrtvé Keltové v době laténské (500 let př. n. l. – 0). Jako zajímavost je možno uvést, že v jednom z hrobů kultury zvoncovitých pohárů byl uložen kamenný nástroj z mladého paleolitu (40 000–10 000 př. n. l.). Na návrší nad Vítovem a v jeho okolí byly odkryty stopy rozsáhlých sídlišť, vybudovaných zdánlivě daleko od vodního zdroje. Jak bylo při výzkumu zjištěno, v minulosti tu ale bylo významné prameniště zaniklého potoka, který byl zdrojem vody pro obyvatele zdejších osad od doby bronzové až po dobu římskou. Archeologické nálezy z výzkumu jsou uloženy v Národním muzeu v Praze.

Vzhledem k významu archeologických zjištění bylo rozhodnuto, že výsledky výzkumu budou představeny široké veřejnosti na výstavě nazvané 13 kilometrů objevů. Výstava ve Vlastivědném muzeu ve Slaném, zahájená v říjnu 2020, byla kvůli epidemii covidu střídavě otevírána a uzavírána, takže nakonec trvala až do dubna 2022. Poté se přesunula do Sládečkova vlastivědného muzea v Kladně, kde byla otevřena od června do konce října 2022.

Výstavu 13 kilometrů objevů připravil široký tým odborníků a výstavních specialistů vedený Mgr. Dagmar Malýkovou, PhD. z Archeologického ústavu AV ČR s podporou Města Slaného, Středočeského kraje a Sládečkova vlastivědného muzea v Kladně. Kromě originálních archeologických nálezů na ní mohli návštěvníci na tabletech či mobilních telefonech vi-

dět 3D vizualizace archeologických situací, např. již zmíněný hrob kultury zvoncovitých pohárů. K výstavě byly připraveny i programy pro školy, při nichž si žáci mohli vyzkoušet některé praktické činnosti z pravěku, např. mletí obilí, tkaní s pomocí tkacích destiček, spřádání bavlny na přízi s použitím vřetena s přeslenem a další.

Obr. 1: Výstava 13 kilometrů objevů: a – mapa s vyznačením trasy obchvatu a archeologických nálezů (foto M. Brábníková); b – rekonstrukce nalezených nástrojů na mletí obilí (foto J. Vyšín); c – při programech pro školy si děti mohly vyzkoušet, jak namáhavé bylo získávání mouky na žrátkách (foto M. Brábníková).